

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:
Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetés-díjak
és reklamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébetter 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — Hirdetési díjak: Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyiltér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . . . 6 frt —
fél „ . . . 3 frt —
negyed „ . . . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Megyei szervezésünkhöz.

(?) Mult számunkban megkezdett közlé-
sünk folytatásául a belügyminister urnak,
megyénk szervezési munkálatát érdeklő egy
további rendeletét ismertetjük, mely mel-
lett a szervezési munkálatnak 1. a választó
kerületek alakítását, 2. a tisztikar-, segéd-,
kezelő- és szolgaszemélyzet hatáskörét és
a munkafelosztást, 3. az állandó választ-
mány szervezését és 4. a legtöbb államadót
fizetők névsorát tárgyzó részei küldettek
vissza.

E rendeletben a minister ur a következő
észrevételeket teszi: A munkálat azon ré-
sze, mely szerint a szolgabiráknak a több-
bek között az is hatáskörébe esik, hogy az
aratás és általában a mezeti munka idején
a munkaadók és munkások közötti surló-
dásokat elintézik: azon módosítás illetőleg
hozzátétellel áll meg, hogy ez csak any-
nyiban esik a szolgabírák hatáskörébe, a
mennyiben az illetén ügyek a törvény ál-
tal a községi önkormányzat, vagy a bírósá-
gok hatáskörébe nem soroltattak.

A munkálatnak ugyancsak a tisztviselői
hatáskört tárgyzó azon része pedig, mely
szerint a megye különféle pénztáraiból ka-
matozás végett kikölesönzött tőkétet szük-
ség esetén a pénztári tisztség mondja fel,
s ugyanaz teszi meg a megfelelő törvényes

lépéseket a behajtásra nézve — aként vál-
toztatandó meg, hogy ezen teendők az al-
ispán hatáskörébe tartoznak.

Az állandó választmány szervezését ille-
tő tervezetre vonatkozólag megjegyzi a
belügyminister ur, hogy a tervezetben ja-
vaslatba hozott nyolc választmányi tag ke-
vés, miután betegség, vagy egyéb körü-
lmények akadályul szolgálhatnak arra néz-
ve, hogy az állandó választmány fontos
teendőinek kellőképen megfelelhessen. En-
nélfogva nagyobb számú tagok megállá-
pítása szükségesnek látszik.

Egyébként a munkálat fentebb elsorolt
részei helybenhagyatnak s megerősítettek,
s a belügyminister ur egyszersmind föl-
hívja a megye közönségét, hogy a közlött
észrevételek szerinti módosításokat eszkö-
zölvén, ez után a törvényhatóságok rende-
zésére vonatkozó további teendőknél az
1870. 42. t. c. 92. §-a rendelkezéséhez ké-
pest leendő foganatba vétele iránt intézkedjék.

(A mult számunkban érintett s az árva-
szék szervezésére vonatkozó ministeri ren-
deletet csak ezután közölhetjük. — Szerk.)

Oszták dolgok.

Az oszták kabinet alakulásáról biztos hí-
rek nem érkeztek. Kellersperg, ki a fölségtől e te-

kintben megbízást vett, állítólag nem akar maga
lenni miniszterelnök, mivel magát „új embernek”
véli, hanem ha lehet Potockit, ha ő nem vállalja
el a tisztet, úgy egy más gavallért, pl. Auersperg
Adolf herceget kívánja megnyerni, maga pedig
csak belügyminister akar lenni. Stremayer a kul-
tuszra, Unger tanár az igazságügyre neveztetnek.
Brestl is említik a kombinációban, úgy szinte gr.
Hartigot. Koller vagy mint helytartó, vagy mint
főparancsnok menne Prágába. Kellersperg és Herbst
között állítólag közeledés jött létre. Mindezen hir-
hitelességre számot nem tarthat.

A Kellersperg és Herbst közti viszály 1868-ban
úgy történt, hogy Kellersperg akkor prágai hely-
tartó, Hasner oktatásügyér egy rendeletét végre-
hajtá, melyről Herbst igazságügyér nem tudott sem-
mit. E kérdés a landtagban szönyegre kerülvén
Herbst a helytartó ellen szavazott s e miatt heve-
sen összeveszték. A Berger-féle kabinetválság al-
kalmával szóba jött Kellersperg fölvétele a minis-
teriumba, de ez kinyilatkozatta, hogy „Herbst
mellett ő nem ül a ministeriumban.” E mondatot
az alkotmányhü körök a nyilvánosság elé hozták,
a „Pressék” Kellersperget megtámadták, s így al-
kalmat szereztek Herbstnek a helytartót megbuk-
tatni.

Külföld.

Párisban a rendőrség több város-negyedben
bonapartista emissariusok után kutatott, kik több

TÁRCA

Perényi Ferenc,

42-ik nagy-váradai püspök.

(Mutatvány Gánóczynak „Episcopi M.-Varadinensis” című,
Bécsben 1776. megjelent műve II-ik kötetéből.)
(Folytatás.)

1515. Szapolyai János, kinek ezelőtt is nagy hí-
re, neve volt, most — legyőzvé és halállal
kivégezvé a parasztokat s Temesvárt is fölment-
vén, még nagyobb s híresebb lett. Így — a mire
vágyakozott, — több alappal remélhetette ezenül a ki-
rályaságot és kormány-palcát. A többi közt legláng-
lőbb barátsággal viseltettek iránta Verbőczy István
kir. ítélő-mester és Zobi Mihály mindketten párto-
sak, szavukat, tetteiket és hűségüket áruba bocsá-
tók, tulzók; kik zavarokban s forradalmakban
gyönyörködtek s ahol csak lehetett, mindenütt a
vagyont hajhászták. És annyira mentek elvetemül-
ségökben, hogy a király hallatára estszürkületkor
bizonytalan emberek hálósobájába parittyá-köve-
ket dobáltak igen sürűn, azt hívén — mint ennek
hitelt adhatunk, — hogy a király ott van. — Mig
legtöbben Szapolyaihoz ragaszkodtak, addig Peré-
nyi Ferenc váradai püspök a kisebb, de józanabb
részszel erősen megmaradt Ulászlóhoz való hűségé-
ben. Ulászló, hogy e zavargásokban magát s övéit
biztosítsa, Miksa császárral — alkalmasnak tálál-

ván az időt a házasság létesítésére, békét és szö-
vetséget kötött, mely is ugyanazon évben, mint
tudjuk, Bécsben ment véghez.

E közben Szapolyai János, kit mind magas-
ra emelt a szerencse s mindinkább megnyeré
maga számára a polgárokat, lelkesítve a parasz-
tok ellen viselt harca jó eredményétől, a törökök
ellen háborút vállalt. Hanem Bali bég által megtá-
madva ésfutásra kényszerítve: táborát, faltörő ágyuit
és minden hadi szekerét az ellenség kezében hagy-
ta, úgy hogy a pórok legyőzésekor erélyeért és
bátorságáért a közvéleménytől nyert diszkoszorút,
nem az idő, hanem balszerencséje által, elhomá-
lyosítva, vagy elveszve gondolta. De nem sokára
mégis emelkedettebb lelket tanusított, mint azt a
maga helyén látni fogjuk.

1516. Ulászló Budáról Bécsbe ment; de sem az
annyi munkával létrehozott sógorságnak, sem a
szövetségnek gyümölcsét nem élvezheté. Nyolc
hónap múlva, hogy visszatért, elsőben hideglelésbe
esett, majd köszvény kezdte gyötörni s a termé-
szet örök rendje szerint ő is megadá magát a ha-
lál hatalmának 1516-ban. Halála napját az iróktól
előtűleg határozza meg azon éretábla, melyet a
jeles Kollár Ádám Ferenc a bécsi császári könyv-
tárban föltalált s melynek sorai ezek: „Az Ur
1515-ik évében mártius hó XIII-án, 7 óra után
reggel, a budai várban, felséges Ulászló, II.
Kázmér, lengyel király fia, Magyar-, Cseh-, Dal-
mát- és Horvátország királya, elhunyt. Élt 59 évig

— és uralkodott Magyarországon 25 évig, 5 hó-
napig és 24 napig, Csehországon pedig 45 évig,
6 hónapig és 24 napig.”

Ulászlónak legtöbb történetírója csak rosszat
mond felőle: hogy többet adott kényelmére, mint
azt a közügy engedé; hogy a nemesség fékét föl-
lőtte megtágitotta; hogy a terhes gondokat kerülte,
mindent másra bízott, maga mit sem tett: inkább
volt való zárdába, mint a királyi trónba. Itéljen
felőle mindenki tetszése szerint; annyi bizonyos,
hogy az ország területéből mit sem vesztett el, aj-
tatossága, nyájassága, a polgárokkal szemben ta-
nusított szeretete és leereszkedése által kormányoz-
ta és oltalmazta birodalmát. Ulászló, halálát köze-
ledni érezvén, a tartományok igazgatására Lajos
fia mellé, ki még erre gyöngye koru volt, egy kor-
mánytanácsot rendelt Tamás bibornok, György
brandenburgi márki és Bornemissza János szemé-
lyében, kik az ifju király gyámnokai lettek. Pe-
dig a brandenburgi márki, ki vérszerinti rokona
lévén, a palotában az első helyet foglalta el, La-
jos király legszebb érzelmeit megrontotta s őt el-
vonta az államügyeivel való törődéssel, úgy, hogy
— Istvánfi szerint — a gyönyörökben elmerülve,
gyakran a fontos ügyeket Tamás esztergomi ér-
sek, Bornemissza s a többi jók nagy bánatára má-
sokra bizá, kik ebben az ország romlásának esz-
közeit látták.”

(Folytatása következik.)

műhelyben a munkások közt pénzt osztogattak s ezeket arról biztosították, hogy a visszatérő császár első tette a commune embereinek adandó teljes kegyelem leendő. A kormány felhatalmazta a Comptoir d'Escompte-ot 10 millió öt frankos bankjegy kibocsátására, melyek a bemutatásnál beváltandók.

A francia lapok Napoleon hg. utazásával foglalkoznak. Corsikán a okt. 31-iki megyetanács ülésében a prefekt s Conti közt heves vita fejlődött. Ugyanis a herceg barátai már az ülés elején észrevették, hogy kisebbségben vannak. Limpereni köztársági érzelmi tag azon indítványa ellenében, hogy először házszabályok alkottassanak s a választások igazoltassanak s csak ezután választások az elnök, — Gavini bonapartista az elnök azonnali megválasztását követelte. „Minden gyűlésben — mondotta szónok — még a gyűlésben... valóban nem tudom minek nevezem... ezen névtelen gyűlésben sem jártak el másképp.”

A praefect tiltakozott a szavak ellen; nem fogja tűrni, hogy a nemzetgyűlés megsértessék. A tiltakozást a gyűlés baloldala viharos tapsal fogadja, mire Gavini így kiált fel: „Ily tetszést itten más kormányokra is pazaroltak már.” — Pozzo di Borgo gróf: „Mi soha sem fogadtuk tetszéssel a császárságot, de láttuk, mint árasztották el ti és tieitek tetszésekkel az 1848-i köztársaságot.” Conti az elnök rögtön megválasztását kívánja; megtámadja a jelen kormányt s azt mondja: reményem a vitákban több lojalitást fogok találni, mint a kormánynál. E szavakra Danzon praefect, ki már előbb alig tudta haragját visszatartani, feláll s így szól: „Ez személyes sértés. Conti ur, én becsületes ember vagyok! Nem engedem meg, hogy sárral dobáljanak. Vonja vissza kifejezését vagy személyes kérdést csináljon belőle.” Conti ur szólani akart de a praefect dörögő hangon így kiált reá: vonja vissza a kifejezést. Mire Conti így nyilatkozik: „Elismerem, hogy én becsületes ember!” Ezzel az ügy véget ért.

Oroszországhól a legutóbbi időben azt ott eszközölt nagymérvű hadikészületekről érkeznek tudósítások. Legközelebb a kormány Birminghamban 30,000 puskát rendelt meg a belföldi gyárakban 6000 puska, 14,000 karabély s 55 ütég, mindegyik 8 darabból áll, mitrailleuson dolgoznak. A jövő év első havában pedig egész Oroszországban ujonozás leendő, minden ezer emberből 6 ember fog besoroztatni. A nikolajeffi hajógyárban fregattok építésére 2 millió rubel utalványoztatott.

Legujabbak.

Bécs, nov. 2. A „N. fr. Pressé“-nek írják Berlinből, hogy Párisban porosz kölcsön-pénztár-jegyek hamisítottak; egy berlini bankház via Frankfurt 4000 tallérnyi hamisítványt kapott.

Brüsszel, nov. 1. A „Moniteur Belge“ jelenti, hogy a folyó évi máj. hó 5-től franciákra és más nemzetiségűekre nézve, kik a francia határon Belgiumba jönnek, érvénybe hozott utlevéli formások e hó 4-től érvényen kívül helyeztetnek.

Róma, nov. 1. A legközelebbi tanács a vaticánban nov. közepén lesz.

Athén, okt. 31. A trónbeszéd hangsúlyozza, hogy a brigantagióknak szárnya szegedett, a Laurion-kérdés megoldatott, a tized megszüntettetett és az általános katona-kötelezettség behozatott.

Athén, okt. 31. Francia- és Olaszország követaineik közbenjárására az előbbi Laurion-téle bányatársulatnak előbbi jogaiba való visszahelyezésére nézve a kormány elutasítólág felelt.

Konstancinápoly, nov. 1. A szultán születés napja alkalmával a politikai száműzöttekre nézve amnesztia adatik ki, melyben azonban a jelen kormány által száműzöttek nem részesülnek.

Gyula november 2. 1871.

Részint a törvényhatóságok által, részint a hírlapokban történt felszólalásokból értesült az olvágó közönség, miként a Körös folyók mentében fek-

vő községek lakosai, házuk s határaik védelmében, a mult évi őszi időszakról kezdve, a tavasz kinyitáig a hosszasan tartott nagyszerű árvizek miatt mennyi aggodalmat valának kénytelenek kiállani, s minő roppant károsodásokat szenvedtek.

E veszélyes bajok gyökeres orvoslásáról, s elhárításáról mindenki komolyan kezdett gondolkodni és e szempontból kiindulva, a vízszabályozó társulatok szintén meggyőződtek arról, miszerint ha mindezek ellenében kellő erélyt ki nem fejtenek, s áldozatot nem hoznak, a közel jövőben ismét a legborzasztóbb s legszomorúbb helyzettel állhatnak szemben, a nélkül, hogy e rohanó vad elemmel sikeresen megküzdhessenek.

Ez indokok vezették az Alsó-Fehér-Körös társulatot is azon tevékenységre, s cselekvés terére, melyeknél fogva a fő cél elérésére, vagy a lehető biztos mentesítésre igyekezett. — Nem is késett a társulat az elfoglalt törvényes téren mindazon célszerű intézkedéseket megtenni, melyek a szükséges munkálatok végrehajtását multhatatlanul megkivánták; azonban e törekvésben a megindított s kielégítő sikerrel folytatott munkálatok közepette, mult hó első napjaiban egy váratlanul közbejött pénzügyministeri rendelet a társulat tevékeny munkálkodását megakasztotta, s ezáltal a társulat téttlenségre lön utalva.

Ez mindenesetre szomorú jelensége annak, hogy az erélyes munkaképesség illetéktelen beavatkozás miatt megszüntetve van, sőt négy hét óta — azt mondhatni — tökéletesen szünetel. Miként fognak az érdekelt községek, s a társulati kötelekhez tartozó birtokosok erről nyilatkozni, s miként lehetnek megnyugtatta az iránt, hogy az előttük rémkép gyanánt álló veszélyek eltávolítására saját erejükkel elhatározott s foganatba vett mentesítésük megakadályoztatik? — Mindezekre — a mit egyáltalában nem óhajunk — könnyen meg lehet, hogy a multból keserűen ismert szerencsétlenség megújulható csapásainak ismétlése fogja a feleletet adni.

Egyébiránt szolgáljon részletes ismertetés s tájékoztatás az Alsó-Fehér-Körös szabályozási társulatnak f. évi okt. 9-én tartott közgyűlésében hozott végzése folytán a Körös-Berettyó völgyi központi igazgató választmány elnökehez intézett következő felterjesztése:

Méltóságos báró s központi igazgató választmányi elnök ur! Igen kellemetlenül s váratlanul lepte meg az Alsó-Fehér-Körös szabályozási társulatot a m. kir. pénzügy minister ur ő nagyméltóságának a gyulai adó hivatalhoz intézett, s. alatt hiteles másolatban ide csatolt távirtdai sürgönye, mely szerint a társulati közgyűlés által megszavazott, s birtok aránylag megállapított szabályozási költségeknek az 1871. évi XXXIX. t. cz. 20. §-a értelmében gróf Almássy Kálmán ur ellen foganatba vett végrehajtását egyszerűen felfüggeszteni rendeli.

A társulat nem kívánja ez uttal követett eljárását külön érvelésekkel bizonyítani, — mert nincs szüksége arra akkor, midőn alakulása 1854-dik év február 28-án a törvényes formák megtartása közt létre jött, és a változott viszonyokhoz képest átdomítva 1870-ik év augusztus 16-án az érdekeltség ártéri többsége által elfogadott, s a nagyméltóságú m. kir. közmunka- s közlekedési minister urnak 1871-ik évi augusztus 16-án 8838. számú leiratával helyben hagyott alapszerződéssel nem csak biztosítva — hanem egyszerűen a törvény oltalma alá van helyezve; e kérdés további fejtegetése, s részletezése, a megelőző törvényes intézkedések folytán önként megszűnik.

Kétségbe vonhatlan tény, hogy a társulat az ármentesítésre kiterjesztett határozatait a társulati szerződés alapján, s a törvény oltalma alatt végrehajtani teljesen fel van jogosítva, — e kérdés alá nem jöhet, s biztosított jogánál fogva intézkedett is, hogy a körösparti munkálatok mindazon árterek mentesítésére, melyek a fent hivatolt alapszerződésben körvonaloztatnak, — a műszaki tervzet szerint — végrehajtsanak; s midőn a társulat, ily alapon intézi s vezeti ügyeit, azon meggyőződésben van, hogy ugyanakkor saját érdeké-

ben álló feladatát hiven teljesíti, melyet önzetlen törekvésében céljával kitűzött.

Leverőleg hatott tehát a tisztelt pénzügyminister urnak a fentebb hivatolt rendeletben foglalt intézkedése, mert e társulat, megindított tevékenységében megszüntetve, — kifejtendő cselekvényeiben, s végrehajtandó munkálataiban, vagy is belügyei elintézésébe illetéktelenül történt beavatkozás által egyáltalában megakasztatott, mivel oly építményeket s munkálatokat létesíteni, melyek eredményéhez pénzerő szükségeltetik, — ennek hiányában teljes lehetetlen; — eme ministeri felfüggesztő rendelet következtében, a társulat épen e szomorú helyzetbe jutott, — koránt sem gondolván, hogy támogatás helyett akadályokra számíthasson.

Tekintve, hogy a társulat folyó évi május 3-án tartott közgyűlésében számos éveken át megrongált gátrendszerének helyreállítására szükségendő pénzügyösszeget közakarattal megszavazta; tekintve, hogy a megszavazott s kivett költség könnyebb lefizetésére, — a kimutatott műveletek végrehajtása végett több határnapokat tűzött ki; — tekintve, hogy az ártér szerint megállapított aránylagos kivetés, a befizetésre történt felszólítások után az azt megtagadó társulati tagok ellen, a törvény értelmében tényleges végrehajtást alkalmazásba vétetni, a társulatnak nem csak jogában sőt szoros köteletségében állott; tekintve, hogy a már eddig, közgyűlési határozat szerint mintegy 14 ezer köböl föld kimozdítással eszközölt partolási munkálatok, a megsemmisülésnek vannak nem csak kitéve, hanem az első árvíz esetében — a befejezetlen partolási munkák miatt, — az egész ártér veszélyeztetve, és így a befektetett tüke érték egészben elveszve; tekintve, hogy a ministeri felfüggesztő leirat ez ideig kész hajlammal s hozzájárulással köteleességét, s kötelezettségét teljesítő társulati tagokra, nem a legkedvezőbb benyomást gyakorolta, és ennek kifejlődhet következményét, ezuttal a többi fizetni vonakodó társulati tagok gondolkozására nézve előre meghatározni nem lehet; tekintve, hogy a társulat, eme a törvénnyel megnevezett egyeztetési ministeri rendelet folytán, a nagy mérvben folyamatban levő partolási munkálatait — pénzhiánya miatt e célra uralgó kedvező időjárás mellett, azonnal beállítani, s a távol vidékről ide fáradt munkás embereket — kiknek hátra maradt munka béréit rögtönösen kifizethetné, már csak is kölcsön útján vált lehetővé — elbocsátani kénytelenített, tekintve, hogy a tisztelt pénzügyminister ur, a végrehajtást felfüggesztő rendeletét nem az állam — hanem kizárólag a társulat tulajdonára terjesztette ki, és ezen rendelet annyival is inkább törvénybe ütköző, mert az 1871. évi XXXIX. t. c. 20. §-a szerint a végrehajtás foganatosítását, valamint annak felfüggesztését elrendelni egyedül a társulat jogköréhez tartozik; tekintve, hogy a most hivatolt törvény 24 és 25. §§-ai szerint a magas kormány feladatához tartozik, oly társulatok ellen, melyeknek működése szünetel, — a szabályozási műveleteket kormánybiztos kinevezése által — a mulasztó társulatnak költségén végrehajtani; tekintve, hogy a Körösök szabályozásának gyorsabb befejezhető végett — a törvényhozás ez évi ülés szakán nevezetes pénzügyösszeget szavazott meg, mely által a szabályozó társulatok műveleteit kívánta előmozdítani és elősegíteni, hogy az ekként kölcsönösen megindított és befejezett lényeges munkálatok után, a kitűzött végcél, úgy az államnak, mint az érdekeltnek a jövedelem forrás, s adó alapjára nézve megnyugtató biztosítást nyújtson; — tekintve, hogy a tisztelt pénzügyminister ur, az 1848-ik évi III. t. c. 32. §-ra nem figyelve, a kérdéses rendeletével, a fennálló törvény, s a társulat tulajdona ellen sérelmesen intézkedett.

Mindezeknél fogva, a társulat köteletségében állónak tartja határozottan kijelenteni, hogy ily válságos, s bizonytalan körülmények közt, eddig folytatott működését a közbejött ministeri beavatkozás után kénytelen felfüggeszteni, és ezzel átengedi a tért melyben mozogni ez ideig sikeresen óhajtott; és egyuttal elhárítja a felelőséget is, mely alól a társulat, minden következményeivel együtt magát jogosan felmentetnek érzi.

E sérelmes panaszok s aggodalmak azok melyeket a társulat méltóságod előtt feltárni mulasztatlan kötelességének tart. — Kérvén méltóságodat, mint a körös-völgyi központi igazgató választmány elnökét, hogy e panaszos felterjesztést a tisztelt pénzügyminiszter urnak tudomására juttatni, és nem csak a jelen esetben kibocsátott sérelmes rendelet vissza vonását, és ennek folytán a gyulai m. kir. adóhivatalnál letéteményezett szabályozási pénzüsszegnek a társulati pénztárba leendő kiszolgáltatását sürgősen kieszközölni, hanem jövőre nézve oda hatni méltóztassék, hogy a társulati működések akadályok helyett inkább kellő támogatásban részesíttessenek, és az alap szerződés, valamint a törvény értelmében kizárólag a társulatot illető intézkedések meggátolására célzó — bárminemű — hatósági beavatkozások mellőztessenek.

Összeállítás

Békésmegyében legtöbb egyenes államadót fizető bizottsági 210 tag névjegyzékének.
(Folytatás.)

Lonovits Ferenc kétsz. Szarvas	309. 8
Gr. Pongrácz János kétsz. Orosháza	308.43
Tavaszi János kétsz. Orosháza	306. 1
Asztalos István kétsz. Békés	305.62
Végh József Gyula	305.17
Kohn Márton Ócsod	303.83
Uhrinyi András Csaba	300.55
Patay János Csaba	300.26
Zeiler Mátyás Csaba	300.18
Horváth Pál Orosháza	299.81
Szalay József Csaba	294.46
Freund Zsigmond Csaba	294.46
Kalocsa Lajos kétsz. Gyoma	293.22
Birnatz Ferenc kétsz. Endrőd	292.10
Birnstengel Lipót F.-Gyarmat	292.—
Fehér Imre Csaba	291.80
Kliment Z. János Csaba	289.87
Rohuska Pál Csorvás	289.50
Nagy Antal	288.91
Páin Antal	288.91
Id. Hajdu István Szeghalom	286.48
Péter Ferenc Szeghalom	284.83
Knizner Károly Szarvas	280.—
Györi Dani István Orosháza	276.81
Schriffert Bonaventura Gyula	275.27
Dérczy Ferenc Szarvas	273.70
Id. Bakutz Mihály Békés	273.63
Boros István Gyula	272.72
Novák Kamill kétsz. Gyula	272.58
Omaszta Gusztáv Csaba	272.41
Marik Ádám Csaba	272.—
Hoffmann Salamon Csaba	270.99
Lacsó András	270.89
Omaszta Szilárd kétsz.	270.85
Beliczey Albert T.-Komlós	269. 7
König János Szt.-András	268.48
Ifj. Miskutza György Gyula	268.11
Sipiczky Koláriczky János Csaba	266.23
Willand Lajos Kigyós	265. 6
Krausz Zsigmond K.-Ladány	264.35
Korisánczky Mihály Csaba	262.46
Zsilinszky György	262.17
Szalay József Orosháza	259.91
Marik Pál Csaba	258.29
Ambrus Lajos Gyula	257.46
Szabó Ádám Orosháza	256.22
Áchim György Csaba	255. 9
Drjenóvszky György Csaba	253.16
Klausz Lázár Endrőd	252.36
Zsilák János Csaba	249. 7
Grim Sámuel Gyoma	247.34
Hajnal Ábel kétsz. Békés	246.62
Fábrí János Csaba	246.61
Metz József Gyula	246.61
Milyó Mátyás Csaba	245.67
Kocsondi Mihály Orosháza	245.38
Ör. Jankó Mihály Szt.-Tornya	245.12
Herczeg József Gyoma	245.—
Somogyi Sándor Szeghalom	244.26
Turi András Békés	241.56
Hamza Sámuel Csaba	241.21

(Vége következik.)

Ujdonságok.

— **A békésmegyei orvos-gyógyszerész egyesület** mult okt. 30-án félévenként tartatni szokott gyűlését, a közönségnek igen élénk, az egyesület tagjainak annál csekélyebb részvétele mellett, Békésen megtartá. Felolvasásokat tartottak: dr. Kovács István a földrengések újabb (Falb-féle) elméletéről; előre bocsátva a vulcanicus theoria rövid bírálatát, ismerteté röviden magát az elméletet, a tapasztalat számos tényeit az elmélet támogatására felhozva, ismertetését azzal végezte, hogy ez elmélet, mint az eddigi földrengési elméletek között legokoszerűbb, hivatva van arra, hogy tovább fejlesztessék, mint a mely minden földrengéseket kísérő tüneteket felölel, s melyből ezek legkönyebben magyarázhatók. — Utána dr. Hajnal István, az általa észlelt csonttörési esetekről, felsorolván azok gyógyítási módját s az egyes törések statistikáját is füzve értekezletébe, értekezését a Dal Cin et compagnie rajongók fejéhez sujtott, talpra esett megjegyzésekkel füzözés és rekeszté be. — Ezt követé dr. Hajnal Albertnek az emberi test érzéstelenítéséről tartott, hasonlóul érdekes felolvasása. — Erre következtek az egyesület folyó ügyei, melyek között az alapszabályok módosítása is állt; de minthogy az egyesület tulajdonképeni tagjai nem voltak annyian, — hogy magát az egyesület határozatképesnek mondhatta volna, az alapszabályok módosításának tárgyalása elmaradt. — A jövő gyűlés helyéül Csaba választatott; reméljük, hogy az egyesület tagjai nagyobb számú megjelenésükkel fogják jövőre viszonzni azon meleg érdeklőséget, mely az egyesület iránt a jelen gyűlésen is a közönség részéről nyilvánult. A gyűlés után a kaszinó helyiségeiben vidám, kedélyes társas ebéd, — este pedig épen oly kedélyes táncmulatság rekeszté be az egészet.

— **A megyénk szervezésére** vonatkozó javaslatok a belügyminisztériumtól már leérkezvén, s mint a lapunk élén levő közleményből is látható, a megye a szervezésre vonatkozó további teendőknél fogyantha vételére utasítva lévén, azt hisszük, hogy e végből rövid idő múlva rendkívüli közgyűlés fog egybehivatni, melynek feladását a bizottsági tagok kerületenkint megejtendő megválasztása végezt szükségelt választási elnökök kijelölése és a bíráló és igazoló bizottságok megalakítása képezendi. A közgyűlés határnapját annak idején közölni fogjuk.

— **A fővárosi sajtó** s különösen az „Ellenőr” közelebb erélyesen föl szólalt a pesti német zugirodalom ellen, mely vakmerően és vértláztó módon a családi szentély és egyéni becsület ellen intézi támadásait s mindezt aljas pénzérdekből. Azok a piszkos zuglapok, melyek a sajtó nemes föladatát így használják fel, a következők: a „Styx”, „Fackel”, „Satan”, „Kobold” és „Gelse.” Ide jegyztük neveiket azért, hogy vidékünkön ismerje őket mindenki, bár — hála vidékünk lakosai gondolkodásának — a sajtó e hitvány burjánjaira nézve a talaj alföldünkön nem kedvező s nagyon gyéren találkoztunk eddigelé velük. De ha mégis itt-ott találhatók volnának: elvárjuk az illetőktől, hogy anyagi támogatásukat megvonják e mételeyektől s nem fognak reájuk előfizetni.

— **Ennek kapcsán** s mintegy eszméláncolatnál fogva, egy másik körülményt is föl akarunk ezuttal említeni. Ujságot nem mondunk vele, de a mennyire megszokott dolog, ép annyira kárhoztandó, s e körülmény az, hogy a német-ponyva irodalom silányságtelt és legtöbb esetben kétes erkölcsi beccsel bíró termékei nálunk, Magyarországon, s a legmagyarabb vidékeken is föltűnő pártolásban részesülnek. Mig a magyar irodalom bármely ágában megjelenő kiadványok rendszerint alig egy-két példányban kelnek el; mig hazai irodalmunk nemzeti hiúságunk föllobbanása percében büszkén emlegetett jeles művei csak elvétve akadnak vevőre; mig a nép helyes iránybani fölvilágosítására, hasznos oktatására törekvő irodalmi vállalatok fenállhatása, annál kevésbé virágzása sincsen nálunk biztosítva: addig a német külföldi ponyvairodalom termékei hazánk kebelében tömördek előfizetőre s legbüzsőbb támogatókra találhatnak. Magyar emberek e fércművekre költik pénzüket

s hazai irodalmunkkal mit sem törődnek; ama silányságok pillanatnyi gyarló idegingere mellett elfeledik egy Tompa, egy Arany és sok más jelesünk klasszikai becsü s a magyar irodalom büszkeségét képező műveit. A hazánkban annyira lábra kapott modern külföldieskedés satnya és hazafiatlan majmolási viszketegségéből, hányan szórják pénzüket a külföld s különösen a német irodalom mindenféle jött-ment kiadványára; hány kaszinó, kávéház, fogadó stb. járat izetlen német zuglapokat, mig a magyar időszi sajtó lapjai csak elvétve tévelyegnek amazok között s csak mintegy kegyelemből tartatnak. Nem azért mondjuk ezeket, mert ama könyvek és lapok németek, hanem mert irodalmi beccsel nem bírnak s mert e fércművek mellett súlyed nálunk a magyar irodalom-pártolás oly kis mérvűre. Ne csudálkozzunk ilyenek után, ha író és könyvkiadó nálunk kevés hajlamot érez a vállalkozásra, s ha ennél fogva hazai irodalmunk pang. És ne a németet üldözzük a németesítés miatt, hanem tegyünk önmagunknak szemrehányást a szántsándékos németesedés miatt.

— **A gyulai újvárosi olvasó körben** okt. 22-én megtartott táncvigalomra vonatkozó és lapunk 86-ik számában foglalt ujdonságra nézve, az említett kör elnöke Bődő János ur kijelenti, hogy ő gróf Wenckheim Frigyes urat nem mint küldöttségi s kör-elnök, hanem egyszerűen mint a táncvigalmat rendező hvta meg.

— **Már többször** történt említés ugy lapunkban mint más lapokban is, városunk egyik szorgalmas iparos polgára: Vladár Pál által föl talált hordozható gőzfürdőről, melynek használata folytán eddigelé számosan épültek fel betegségükből. Ezuttal ujjolag is figyelmessé kívánjuk tenni a találmányra a közönséget annyival inkább, mert mint a nekünk fölmutatott bizonyítványokból saját szemünkkel meggyőződttünk, a kérdéses gőzfürdő használata még sok olyan emberen is segített, ki hosszú ideig eredménytelenül állott orvosi gyógykezelés alatt.

— **Ifju gróf Ráday Gedeon** kir. biztos tiszteletére, a mult számunkban kifejezett reményhez képest, a gyulai kör közébedtet és közvacsorát fog rendezni helyiségeiben, alkalmasint a mai napon, s az aláírások eddigelé szép eredményt mutatnak.

Vasuti menetrend.

Nagy-Várad — Szeged.

Indulás	óra p.	Érkezés	óra p.
Nagy-Várad	5 5 d. u.	Szeged	éjrk. 11 19 éjjel
Less	5 34 "	Szeged	éjrk. 11 19 éjjel
Cséffa	5 54 "	H.-M.-Vásárhely	4 34 regg
Szalonta	6 23 este	Sámson	5 12 "
Sarkad	7 4 "	Orosháza	5 46 "
Gyula	7 34 "	Csorvás	6 17 "
Csaba	éjrk. 8 1 "	Gerendás	6 39 "
Gerendás	éjrk. 8 40 "	Csaba	éjrk. 7 — "
Csorvás	8 58 "	Csaba	éjrk. 7 — "
Orosháza	9 16 "	Gyula	éjrk. 7 40 "
Sámson	9 45 "	Sarkad	8 20 "
H.-M.-Vásárhely	10 44 "	Szalonta	8 52 "
Szeged	éjrk. 11 29 "	Cséffa	9 29 d. e.
	éjrk. 11 29 "	Less	10 6 "
	éjrk. 11 29 "	Nagy-Várad	10 28 "
	éjrk. 11 29 "	Nagy-Várad	11 — "

Pest—Arad.

Pest	7 30 regg.	Gyula	8 20 d. u.
Arad	12 25 d. u.	Arad	3 42 "
Gyula	12 38 "	Pest	8 37 este.

Pest—Várad.

Pest	5 37 d. u.	Gyula	8 10 regg.
		Nagy-Várad	11 — d. e.

Hetivásári tudósítás.

Gyula nov. 3. Az utak szerfelett rozsz volta miatt ma is igen gyér piac volt, főleg gabonaféjét alig néhány szekér hozott, — mutatókból is keveset árultak a helybeliek közül, ugy hogy a piac legnagyobb részben csak káposzta piac volt, mert ennek most levén az idénye, bármily kinnal kellett is behozni.

A gabonafélékből csak a szorult fogyasztók vetek a mult hetieknél jobbara valamivel magasabb árakon. A kereslet felerészben sem volt kielégítve a behozattal, — ezért kellett áremelkedésnek mutatkozni, mely emelkedés a csekélyebb kenyérnek

való buzánál, kukoricánál, zabnál, árpánál, szemes
uj tengerinél 30—40 krnyi árkülönbséget tesz köb-
lönkint, — csöves kukoricánál vékánkint 15—20
krajcárt.

Káposzta 200—210 szekéren volt s gyors kelet
mellett szilárdult, itt-ott százankint 20—50 krig
némi áremelkedéssel is, 3 frittól 7 frittig kelt szá-
zankint a minőséghez és vételi szerencséhez képest.
Az egész behozatalból alig volt már 12 órákor 6
vagy 7 szekéren, de az is mind elkelt. Vidékiek,
helybeliek mohón vásárolták.

A sertésvásár alig 300 dbból állott, — gyenge

kelet mellett a könnyű frisingeket 18 krral, a má-
zsás forvákat 19—20 krral lehetett venni.

Egy 50 dbnyi szokott lehuzások mellett páron-
kint jó 3-ad fél mázsányira becsült szép fekete ja-
vitott falkát 32 frtra tartogatták, tehát teljebb, mint
Kőbányán a zsirnak való nehéz áru kel.

Szarvasmarha 32—35 db volt; az aprós félhu-
su tehenet 55—60, a nagyobbakat 65—70 frtra
hagyták darabonkint a szorultabb eladók.

Egy gyenge veres borjas fiatal, középnapyságu,
jó állapotban levő magyar tehenért 150 frot, tul-
ságos árt kért egy helybeli tulajdonos, de ily áron
komoly alkusa sem akadt.

Ló kevés volt, eladást nem tapasztaltam.

Tüzipa és szén igen kevés, ugyanazért valami-
vel drágább volt. A szén zsákja 60 kron kelt.

Tövis borona java 2.50 kr, csekélyese 2 frittá-
val kelt, de lassan.

Halat helyből, Dobozról, Békésről, Tarcsáról
hoztak; árak csaknem a mult hetiek voltak, 8 krtól
30 krig fontonkint a hal faja, frissége és nagy-
ságához képest. Sz. L.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF isten kegyelméből Ausztria császára, Magyar-
Csehország királya stb. stb. — mi-
után nekünk **FIALA JÓZSEF** bécsi illatárus alázattal előnkbe terjeszté, hogy ő lelkiismeretes tudomása szerint, egy

esaládi hajnövesztő-kenőcsöt

talált fel, ugy elhatárázánk magunkat Fiala Jánosnak és örökösének az említett találmányért kizárólagos szabadalmat ösz-
szes tartományunkban, az 1862. augustus 14-én kelt szabadalmi feltételek mellett adományozni. stb.

Már 400 év óta fennálló legjobb esalhatlan

120)

hajnövesztő szer.

4—12

A haj fentartására és növesztésére nincs semmi jobb, mint a világszerte ismeretes és híressé lett, az orvosi te-
kintélyek által megvizsgált, a legfényesb és csudásos sikerrel koronázott. — Ó felsége által szabadalmazott illatos **esaládi
hajnövesztő-kenőcs.**

Melynek rendes használata által a legkopaszabb fej, dus hajzatúvá leend, szürke-, vörös-hajak sötét szint kap-
nak, erősíti a fejbőrt, eltávolít minden nemű korpa képződményt pár nap alatt, megakadályozza a haj kihullását, a haj-
nak természetes fényt ad, göndör lesz, és megoltalmazza az őszi-estől a legkésőbb korig, egy nagy tégely utasítással
együtt 1 frt 40 kr. postai küldéssel 1 frt 50 kr. — **Egyedüli bécsi főraktár.**

FIALA ALAJOS illatárus és szab. tulajdonosnál Bécs IX. Bezikr Pramergasse, Nro 19. Városi gyógytár Szent-István
tér (régii cs. k. tábori gyógytár.) Pesten: Török József, Prágában: Fürst J. Pólában: Hernig B. Ismét eladók nagy el-
engedésben részesülnek, és minden hazai lapokban közhírré tételnek.

Megrendeléseknél mindig **esaládi hajnövesztő-kenőcs** cím alatt kérem a megrendeléseket.

Bársony és posztó felöltők és kész ruhák

legujabb divat szerint,

FEKETE ÉS SZINES SELYEMSZÖVETEK,

divatos őszi és téli női ruha-kelmék,

valamint mindennemű

uj női divatcikkek

nagy választásban és jutányos áron

KELLER és ZSITVAY

női divat kereskedésükben, Pesten szervitater 6. szám.

Ruhák készítése saját szabó-műtermükben a legujabb divat szerint jutá-
nyos áron eszközöltetik.

Cziffra Imre

köz- és váltó ügyvéd

irodáját Gyulán (takarékpénztári épület I.
emelet) megnyitotta.

119)

A

4—4

„Komló“ vendéglőben

reggeli, ebéd és vacsorával

havi kosztosok a legjobb ki-
szolgáltatás mellett elláttatnak.

Sirkoszorúk diszes kiállításban

Száritott virágokból 50, 80 kr. 1 frt 50 krtól felfelé.

Pléhből minden féle pléh virágokkal 2, 2 frt 50 kr. 3 frittól felfelé.

OBETKO és ERNYEI

120)

2—2

cég 39. számú üzletében Aradon.